

Verslag KNNV kamp National Park Thy,
Denemarken
15-29 juni 2024

Inleiding

Aankomst op een winderige, regenachtige zaterdag maar wel op een kleine, keurig verzorgde camping. Zes van de zeven tenten worden keurig bij elkaar opgezet maar zonder dat ze het mooie, vrije uitzicht hinderen. Eén fiets-stel kiest voor een meer luwe plek met hun kleine tent. Dan nog 1 camper en 1 caravan aansluitend met nog ruimte voor de Convo. De twee overige caravans kiezen voor een echte caravanplaats aan de overkant van de camping.

Het kamp telt 16/17 deelnemers, één deelnemer kwam pas dinsdag vanwege een bruiloft en vertrok al de woensdag erop om nog in Noorwegen wat klussen te gaan doen.

De voorzitter en de penningmeester waren al een dag eerder gearriveerd. De voorzitter was aan het worstelen met de convo toen de eerste gasten arriveerden. Het weer en het opzetten van de convo werkten niet mee om tijd te maken voor nieuw arriverende gasten.

De eerste dagen stond er veel wind, was het kil met ca. 15°C en viel er af en toe nog een bui. Veel mensen waren heel blij met de overdekte ruimte waar gekookt, gegeten en afgewassen kon worden. Ook was er een TV om de Nederlandse deelname aan het Europese kampioenschap te zien.

Onze voorzitter vervulde op de bespreking van 20.00 uur goed voorbereid zijn rol en de penningmeester zorgde elke avond voor lekkere koekjes. De vergaderingen werd besloten met de presentatie van twee excursies voor de komende dag. Al snel werd er een app-groep gevormd om foto's ed. te delen. Deze werd ook al snel gebruikt om de exacte plaats aan te geven waar de excursies zouden starten.

De groep koos er vaak voor om één excursie gezamenlijk te gaan lopen. De fietsers op de fiets en de rest met enkele auto's. Alleen bij de excursies op afstand splitste de groep zich meestal.

Verslag 16 juni, Anneke Boersma

Excursie naar Hansthalm Vildtreservat/ Tved klitplantage

Vanaf de camping ging een wandelgroep van 3 personen en een fietsgroep van 10 personen naar een deel van de Tvedklitplantage. Na een korte schuilpauze in een grote schuilhut gingen wij allen op pad. We volgden de gele route savbjerggruten. Voornamelijk naaldbos met mosrijke ondergroei. Aardig schaduwrijk met als gevolg niet veel soorten planten. Wel af en toe minicantharellen. Uitschieters waren zevenster en klein wintergroen. Onder een uitkijktoren nog even geschuild en meteen de lunch genuttigd. Al met al een prettige en ontspannen wandeling. De hoeveelheid regen viel gelukkig wel mee.

Verslag 17 juni, Ernst van Rijssel

Excursie langs het strand bij Klitmoller

Om negen uur kregen we twee excursie's voorgeschoteld: strand- of boswandeling. Gezien het weer, echt strandweer, was de keuze voor niemand moeilijk. We gingen met de hele ploeg naar het strand. De eerste drie waren al weg op de fiets en de rest ging er nu met drie auto's achter aan. Toen alle auto's arriveerden waren we compleet. Het duurde wel even voor we op pad konden door diverse voorbereidende handelingen, schoenen aan, nog even het toilet bezoeken, rugzak nog nalopen, maar met zo'n warm zonnetje en een blauwe lucht hielden we de stemming er in, verwachtingsvol.

Langs de zee een stijl stukje strand met steentjes, hogerop een vloedlijn met wier en daarboven zand met hier en daar grote stenen. De eerste vondst was een stuk zeeschuim, het skelet van de zeekat. We zwermden aardig uit over het strand richting zuid. Engelen verzamelde alle leuke strandvondsten voor een uitstalling later op de camping. Piet werd aangeklampt voor info over bijzondere stenen en de aanklammers bleven aan zijn lippen hangen voor alle boeiende verhalen over afkomst en vormgeving van stenen. Ook het zand moest bekeken worden want de loupe toonde ons glasheldere korrels.

Ernst liep rond met een zak voor menselijk strandafval, maar druk kreeg hij het niet, al zullen niet alle sigarettenpeuken zijn opgepakt. Engelen liep tegen de duinenrij aan tegen een steen met een mooie doolhof, het leek wel een stukje doolhofzwam in een kalksteen. Even later zag ze vier eitjes liggen in een kuiltje, het nestje van een bontbekplevier. De koffie werd genuttigd dicht langs zee om de eventuele dazen af te weren. We waren weer even verenigd om alle ervaringen uit te wisselen; nauwelijks schelpen of meeuwen, geen zeehonden of aangespoelde lijken maar wel veel weetjes over strandleven en geologie. Hoe lopen we verder en hoe gaan we terug werd gevraagd. Lopen door naar de punt en dan over het fietspad terug. Halverwege op dit besluit terugkomen zat er niet in want de snelle lopers lieten zich niet inhalen. Bij de punt aangekomen konden we ons toch nog vergapen aan de meeuwen en werd er ook een stel alken waargenomen.

De terugweg was saai zodat we snel leken te kunnen opschieten, maar de plantenskundigen konden nu juist wel iets van hun gading vinden. Hierdoor kregen we langzamerhand erge honger en bleek er een parkje langs de beek met een bruggetje vol bankjes. Dat bleek niet alleen een oplossing voor de honger maar ook een mooie waarnemingsplek voor beekjuffers, rietvink (rups) en een levenbarende hagedis. Zo kwamen we moe maar voldaan terug op de parkeerplaats.

Bijzondere waarnemingen: rozenkever en gewone pilkever, gewone snipvlieg en klein hageheld (nachtvlinder).

Verslag excursie 18 juni, Alma Visser

Excursiegebied Thy en Limfjord, 3 auto's en 4 fietsers

De vierde de dag zijn we naar de **Brunbakke en Korso Knude** geweest. Een natura 2000 gebied. Een stroomrug bij een oud stroomgebied wat verland is.

Als eerste zijn we boven op de wal/rug geklommen. Daar werden planten bewonderd en gedetermineerd. In de verte aan de overkant van de weg zagen wij, tot onze grote vreugde een twaalftal kraanvogels in een weiland.

Via een koeienpaadje zijn we weer naar beneden gegaan. Het was behoorlijk stijl. Door ons aan de takken vast te houden kwamen we allemaal heelhuids weer beneden.

Na de koffiepauze zijn we onderlangs verder gewandeld met een uitstapje naar het vroegere stroomgebied. Daar hebben we de zeearend gezien. Piet heeft zich vooral bezig gehouden met de stenen. Prachtige vondsten deed hij waar hij graag over vertelde.

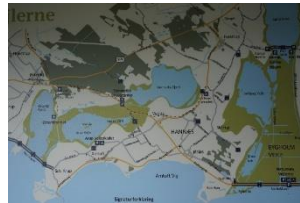
Na de lunch die we weer op de stroomrug genuttigd hebben zijn we verder gewandeld. Op de rug hebben we nog een paar paddenstoelen gevonden. De franjevlekplaat. Duidelijk was dat de slakken deze ook lekker vonden. De terugweg ging door een bos gewandeld. We kwamen bij een paar huizen uit en via de weg zijn we teruggelopen naar de parkeerplaats. Vanaf de weg hebben we nog weer uitgebreid naar de Kraanvogels gekeken.

Verslag **19 juni**, Engelen Kraal

Excursiegebied: Merengebied bij Frostrup

Met 8 KNNV-ers reden we naar de vogelkijkhut. De hut lag op een kleine verhoging met rondom verlande stukken van de vroegere fjord, en naast een drukke doorgaande weg en een lange-afstandsfietspad.

Vanuit de ruime hut waren veel watervogels te zien. Met een aanwezige speciale verrekijker konden zeer gedetailleerde waarnemingen worden gedaan. Leuk om in de verte zeearenden te zien. Weer op weg naar de parkeerplaats ontdekten we op het fietspad een grote, dikke adder van minstens 50 cm. Die ging er vlug vandoor, maar liet zich gelukkig lang genoeg zien voor een paar mooie foto's. In de bosjes rondom werden diverse zangvogels waargenomen.

Onze tweede stop was een Vikinggrafveld. Vol in de wind liepen we over de dodenakker, die begroeid was met heide, kruiden en grassen. Eeuwenoude stenen lagen in een kring- of bootvorm. Ook waren er enkele grafheuveltjes zonder stenen. Het gebied werd begraaasd door schapen. Dotten wol van de dikke vachten hingen aan takken en stenen. Het werd tijd dat schapen geschoren werden. We hielden de koffiepauze bij de picknickplaats aan het begin van het terrein.

De derde stop was een kleine bezoekerscentrum en een nabij gelegen vogelkijkhut, mooie houten gebouwtjes met een rieten dak. Het bezoekerscentrum gaf een illustratief overzicht van watervogels en de wordingsgeschiedenis van het gebied. In de vogelkijkhut kon de vogelwaarnemingslijst behoorlijk uitgebreid worden. Vogelaars kwamen goed aan hun trekken.

We besloten om nog twee vogelkijkhutten aan de Tommerby Fjord te bezoeken. De eerste hut was vanaf de weg na 500 m. langs een smal bospaadje te bereiken.

We kregen veel kraanvogels en zeearenden in het vizier. De tweede en laatste stop was een gebied met een vlonderpad, voorzien van verschillende

uitkijkpunten. Interessant om op vlonders het rietmoeraslandschap te ervaren. Door de sterke wind klotste het water vlak onder onze voeten.

Om ruim 4 uur reden we weer richting de camping. Het was een afwisselende dag met vooral veel vogelwaarnemingen en voor iedereen leuke ervaringen.

Verslag 20 juni, Charlotte van Rijssel

Excursiegebied: Bogsted Rende en Norre Varupor

De hele groep, minus 2 personen, wilde graag naar de duinen en het natuurcentrum. Met 3 auto's reden we naar de P. De zon kwam nog niet goed door, de hele dag niet, helaas. De wind was gelukkig minder dan gisteren. Iedereen koos voor de rode route van 4.5 km. Na een uur een fijne plek gevonden voor de koffiepauze. We bleken nog maar een kwart van de route gelopen te hebben.

Hierna zijn diverse mensen op verschillende punten terug naar de auto gelopen. Het sterk op en neergaande kleine smalle paadje bleek toch te moeilijk en te zwaar voor een aantal, ook na de lunch. Het landschap was erg mooi, weinig nieuwe plantensoorten. Wel hoorden we soms prachtig de vogels zingen. Uiteindelijk vond iedereen elkaar weer bij de auto's.

Toen doorgereden naar Norre Vorupor. Er was even onduidelijkheid of we het museum moesten hebben maar het kwam goed. Het natuurcentrum was erg informatief: de geschiedenis, opgezette dieren en kaarten hielden ons aardig bezig. Nog even een blik op de bootjes op het strand en met een korte wandeling op het strand sloten we de excursie af.

Verslag 21 juni, anoniem

Excursiegebied: Vigso

Wandeling vanaf de P langs de weg naar Vigso en dan het pad oostwaards en bovenlangs de oosterlijke helling weer terug naar de weg. Enkele mensen wilden nog even op het strand kijken en liepen dus een extra ommetje langs prachtige bloemrijke grasvelden.

Na afloop van de excursie werden we door Harro getraakteerd op een orgelconcert in het kerkje van Raehr.

Zaterdag 22 juni kregen we een dagje vrijaf.

Verslag 23 juni, Piet Muilwijk

Excursiegebied: Degnbjerg ruten

Na een autorit zonder problemen hebben we op de parkeerplaats rondgekeken. Tegen 10 uur een app naar de fietsers dat we de blauwe route langs het meer lopen. Het tempo ligt ouderwets laag; er is heel veel te zien. Dan wagen wij het erop: we gaan het hek door en lopen met gesloten gelederen

langs de koeien. Wij zijn niet erg interessant want na 20 m staken ze de achtervolging. Bovenop de eerste heuvel koffiepauze. Beneden in het water is de kalksteenbodem zichtbaar. Verkenning levert een waterpissebed op. De fietsers hebben ons ingehaald en samen gaan we verder. Een het door naar een natte weide met heel veel bloemen.

De beklimming van de Degnbjerg valt reuze mee. Bij de afdaling is er tussen het pad en een graanakker een smalle strook waar de bloemen; wit, geel en rood, het gras haast verdrongen hebben.

Vanwege de horzels de lunch niet met een mooi uitzicht over het meer maar even verder, langs het fietspad. Na de lunch gaat de groep uit elkaar; tempodifferentiatie!

Terug bij de auto zien we dat de koeien naar onze koffieplek zijn gegaan. Door wandelaars worden ze opgeschrikt en gaan in 5 minuten terug naar de wei bij de parkeerplaats. Wij hadden 's morgens anderhalf uur nodig voor dat traject!

Een mooie route, vooral het gedeelte voor de lunch.

Verslag 24 juni, Helene Everwijn

Excursiegebied Bulbjerg, drie auto's en 12 enthousiaste mensen.

Dit staat aangegeven als een natura 2000 gebied.

Daar aangekomen liepen en gleden we het duin af richting de rots waar de drieteenmeeuwen aan het broeden waren. Een spectaculair gezicht waar ze op een randje met een plukje gras balancerend hun nesten hebben gemaakt. Veel meeuwen vliegen er schreeuwend omheen en af en toe zie je een

kopje van een jong meeuwtje onder de ouder te voorschijn komen. Nadat we genoeg gekeken en

gefotografeerd hadden zijn we een lange luie trap opgelopen hoog boven de zeespiegel uit met een geweldig uitzicht op de zee en omgeving. Boven was er een bunker uit de 2 e wereldoorlog waar zwaluwen hun nesten hadden en heen en weer vlogen en af en toe wachtend tot er even geen mensen in hun vliegrouete liepen. Verder ging het langs de kust op zoek naar een plekje uit de wind om koffie te drinken. Vervolgens zijn we op een pad parallel aan het strand gaan gelopen met 3 van ons die liever het strand namen. Na de lunch bij een picknicktafel zijn we het bos ingetrokken waar we 1 orchidee aantreffen en later nog veel meer. Bij een mooie ven in het bos bevond zich veenpluis, veenmos, zonnedauw en nog meer orchideeën. Je kon daar van daar ook nog een blik op de zee werpen, de wind was daar een stuk minder en het was zelfs warm in het bos. Bij de asfaltweg naar beneden stonden tot onze vreugde 10 tallen orchideeën in de berm wat een mooie afsluiting was van de wandeling.

Verslag 24 juni Lidia den Oudendammer.

Excursie gebied Tved. Aantal deelnemers 2 Kees en Lidia

Met de fietst naar Tved, afslag kerk.

Bij de kerk fietsen gestald en vervolgens lopend route 41 Langesande, kleur geel gevolgd.

Halverwege afgeslagen naar route blauw, 3 km. Het kerkje vanbinnen bekeken. Er draaide sfeervolle muziek in de typisch Scandinavische kerk.

Start wandeling zuidwaarts via Rosjberg. Gemengd bos met ondergroei van (uitgebloeide) Lelietjes van Dalen en heel veel Daslook. Daarna stukje langs graanakker. Bij afslag Houwe route, dat pad

verder gevolgd. Door op en neergaand dennenbos waarvan het pad deels onderwater stond. Langs meertje, koffiepauze op moeilijk plekje om beetje beschut te zitten. Daarna route vervolgd tot we weer bij kerkje/fiets aankwamen.

Bij het kerkhof staat een gebouwtje met, zoals overall, een schoon openbaar toilet met toiletpapier. Daar kan Nederland nog heel wat van leren. Daarna via binnendoor route over de Soldatenvej (gravel) naar fietsroute 2, langs hei en gagelveld. Het was half bewolkt bij 17 graden en stevige wind. Een paar waarnemingen:

Liggende klaver, gouden regen, Hondroos, Smalle stekelvarken, Lelietjes der Dalen, Daslook, Gagel. Veenwortel.

Roodgerande houtzwam.

Venwitsnuitlibel.

Verslag 25 juni, Fer Schipper

Excursiegebied bos ØSTERLID, 6 deelnemers, vier op de fiets naar een bos vlakbij Østerlid. Twee deelnemers in de auto.

Met een heerlijk zonnetje! net de juiste temperatuur en windje mee. Zo mooi dat we niet merkten dat het windstil was. We reden wel achter elkaar vanwege het verkeer. Opvallend wat voor grote boog de auto's namen om ons fietsers te vermijden. Op sommige stukken reden we heuvel af, met een aardig vaartje, En vlogen de vliegen met hetzelfde tempo mee. Of beter gezegd, het was geweldig dat wij die vliegen konden bijhouden. Bij Østerlid was het even zoeken. Links van de weg, bij het bord Skiltcentrum moesten we de Mejerveje op. Het werd een avontuur van een paar kilometer moeilijk fietsen. Op een eigenlijk voor fietsers, onmogelijk grindpad. Slecht voor band en balans. Zeker met een tandem. Een vrijwel onzichtbare parkeerplaats aan de linkerkant reden we voorbij. Maar uiteindelijk vonden we de blauwe route. We misten echter onze mede wandelaars die met de auto zouden komen. Een appje en telefoontje mocht niet baten. Dus gevierden uiteindelijk op pad gegaan door een mooi open bos, uitmondend in een nog opener terrein met veel omgehakte bomen en vlakbij grote windmolens. Sommigen nog in aanbouw. Een op het eerste gezicht onooglijke uitkijktoren bleek een prachtige plek om ons brood te eten. Onze waarnemingen beperkte zich vooral tot grote foto's van herten of b.v. de nachtzwaluw en dergelijks, die we in het echt zouden kunnen zien als we op het juiste moment waren. De stilte in het weidse gebied was opvallend. Het wandelpad op de terugweg was goeddeels afwezig. Waaruit we concludeerden dat wij waarschijnlijk de eerste wandelaars sinds jaren waren. Al met al een mooie wandeling maar met een lastige toegang voor fietsers.

Verslag 25 juni 2024, Engelen Kraal

Excursie Thy-boswandeling

We reden met 2 zwaarbeladen auto's naar het excursiegebied. Tien KNNV-ers begonnen een wandeling in het bos met heel veel houtkap. De wandelpaden lagen vol takken en stammen. Het was een sport om er overheen te stappen of er omheen te lopen. We hadden even een gesprekje met de vriendelijke houtkapper, die een grote machine bediende. Bomen werden ermee geveld om plaats te maken voor meer licht en verandering van naald- in loofbos.

We kwamen uiteindelijk bij een open, nogal kaal terrein, waar weinig interessante planten en dieren te bekennen waren. Het enige leuke punt was een hoog duin met een wijds uitzicht. Het pad over een paar hoge duinen met rul zand bood weinig leuke ervaringen. We besloten flink door te lopen richting de parkeerplaats om van daar uit een lunchplaats te zoeken aan het water, een stukje verderop. Dat was een aangename plek. Zo sloten we toch nog de moeizame excursie plezierig af.

Verslag 26 juni, Kees den Oudendammer

Excursie naar Mors, fossielenmuseum

Met 4 auto's richting Mors, museum, via heel rustige binnenwegen. In afwachting van de opening koffie gedronken in de (eindelijk) uitbundig schijnende zon.

Ontvangst in museum aller vriendelijkst, korting als groep, waar we als Hollanders altijd blij van worden.

Museum was heel informatief met o.a. een Nederlandse beschrijving van de hoofdlijnen van dit museum. Fossielen uit de directe omgeving maar ook van elders (veel uit Duitsland) was indrukwekkend en doet je realiseren dat wij slechts een stofje in de tijd zijn gezien de oudheid van veel fossielen.

Hierna naar de groeve met grote verwachtingen en het nodig hakmateriaal. Er was al flink gehakt aan de wanden van de groeve en de echte speurders moesten een flinke steile afvalberg beklimmen om bij de wand te komen. Helaas slecht enkele kleine vondsten die niet echt spectaculair waren. "Iets dat in vele miljoenen jaren gevormd is vind je niet zomaar in één uurtje hakken terug" was een wijze uitspraak van 2 gezette dames die bij navraag verwoede fossielen jagers bleken te zijn die de hele wereld hiervoor afreisden.

De lunch werd genuttigd in de groeve. Hierna het plan om naar een Klif te gaan die echter moeilijk te vinden was zodat de groep in tweeën uiteen viel. Via ons weggetje werden de onderkanten van de auto's schoongeveegd door het lange gras maar toch het strand bereikt waar weinig te zien en te vinden was.

Na toch wel een flinke strandwandeling terug naar de camping na uiteraard de nodige boodschappen te hebben gedaan bij toch wel een van de vele supermarkten in de omgeving. Hier even kunnen genieten van een bijna Zuid Frankrijke temperatuur.

's Avonds op de vergadering werden we door Engeliën getrakteerd op gebak vanwege haar verjaardag. Ze werd door Sophie in het russisch toegezongen. Omdat dit tevens de laatste dag was voor Thea was het ook de gelegenheid om een groepsfoto te maken.

Verslag 27 juni, Anneke Boersma

Excursie naar Isbjerg

Met 3 fietsers en 3 personen met auto kwamen we aan bij de Isbjerg. Geen lange route, soms wel lastig. Bij parkeerplaats was ook een groep senioren van plaatselijke gymvereniging om hun eigen route te lopen.

De start begon meteen met een lange houten trap. De beloning was een mooi uitzicht over het duinlandschap en over het meer Nors so. Aan de overkant hadden wij ook een excursie. Die viel ook in de smaak bij de groep. Ook nu weer veel afwisseling van duinen, bossen en open plekken. Deze waren de laatste jaren gekapt. Het weer was prima met een zacht windje. Aan het eind van de wandeling onze lunch gebruikt bij een mooie picknickplaats met uitzicht over het meer Nors so. Naar believen kan deze wandeling uitgebreid worden. Tevreden met fiets terug over een van de vele grintpaden.

Verslag 27 juni, Alma Visser, Engeliën Kraal

Excursiegebied Thy en Limfjord en Tvorup Klitplantage

Met 3 personen zijn we naar Tvorup gegaan. Tvorup Klitplantage is de oudste duinplantage van Jutland.

Informatie bij de excursie van 27 juni over de historie van het gebied Tvorup. Tvorup was vroeger een rijke, welvarende gemeenschap met boerderijen en dorpen, omgeven door vruchtbare grond. Tvorup lag oorspronkelijk in een laagte van het duinlandschap aan een meer Van 60 ha. Tvorup had vanaf 1100 een kerk, 20 m. lang en gebouwd in romaanse stijl. Er was ook een wapenkamer en klokkenhuis. Vanaf het midden van de 14^e eeuw begonnen de bewoners last te krijgen van zandverstuivingen.

Langzamerhand werd het steeds moeilijker het land te bewerken en daar te leven. Bekend is dat in 1794 nog maar 6 parochieleden in het gebied woonden. Daarom werd de kerk van Tvorup gesloten. De mensen trokken weg en het kerkgebouw werd overstoven door zand.

In 1817 is begonnen met bebossing van een klein deel van Thy o.l.v. zandverstuivingscommissaris Lauritz Thagaat. Het gebied werd ontwaterd. Daardoor werd het meer van oorspronkelijk 60 ha. kleiner.

Het meer is nu in 2024 nog maar 4 ha. groot. Er wordt momenteel gewerkt aan herstel van het oorspronkelijke meer om zijn maximale grootte weer terug te geven.

In Tvorup hebben we de rode en de gele wandelroute gelopen. Het is een dennenbos wat in de tweede helft van de 19 e eeuw is aangeplant. Er staan hier ook nog bomen die wel zo'n 200 jaar oud zijn. Het bos is gedeeltelijke gemengd met loofhout. Engeliën vertelt in het bovenstaande stukje hoe het bos op het duinzand geplant is om de akkers te beschermen.

In het eerste gedeelte van de wandeling zijn de bomen sterk bemest en is er een ondergroei van jonge dennen. Het algemene beeld van het bos is veel dennen met op sommige plekken loofbomen. Eiken, beuken en soms een berk. Deze loofbomen zagen er armetierig uit en geven de indruk van een hakhoutbos.

Samen met Engeliën hebben we de dikte van een aantal naaldbomen gemeten door onze armen er om heen te slaan. Bij de eerste hielden we ruimte over, bij de tweede raakten onze handen elkaar net en bij de derde kwamen we een flink stuk arm te kort.

De topper was een kudde Edelherten die we zagen in het bos. Ik zag wat bewegen in het bos en dacht dat daar andere mensen liepen. Ze hadden echter grote geweien. Toen ze ons in de gaten kregen rende de kudde weg. Later zagen we daar de sporen van en ook zagen we bomen die gebruikt zijn om hun geweien te schuren.

De eiken die we zagen waren wintereiken. We vonden nog wat eikeldopjes met korte steeltjes. Als de kabouters daarmee hun pijpje roken houden ze warme neusjes.

Als afsluiting van de wandeling kwamen we uit bij een prachtige bloemenweide en Harro kon daar zijn planteninventaris flink uitbreiden tot over de 100 soorten.

Daarna zijn we op zoek gegaan naar de ruïnes van het kerkje wat in de 12 e eeuw gebouwd was. Tot 1796 heeft het kerkje nog gefunctioneerd. Nu is er alleen nog een ruïne.

De ondergestoven kerk bleef liggen tot in 1940 werd begonnen met het uitgraven. De kerk is niet herbouwd, maar ligt nu als ruïne aan de rand van het oudste bos van Thy. De restanten bestaan uit een grondplan en kleine delen van de zuidmuur. Het is een rustige plek met een woelige historie.

Verslag 28 juni, anoniem

Op **de laatste dag** is een grote groep naar het strand onder Hanstholm gegaan, lekkere strandwandeling maken. Vier mensen sloten het kamp liever af met een lekkere boswandeling vanaf de Vandet So naar de Nors So

Na de excursies wordt het kamp op vrijdag de 28^e afgesloten met het opruimen van de convo. Geen vergadering meer die avond De avond wordt gebruikt voor een gezamenlijke maaltijd.

Engeliën en Fer hadden woensdag besproken wat ze konden gaan maken. Vrijdag zijn de inkoop gedaan door Engeliën, Leni en Lidia. Daarna zijn ze met z'n vieren alles gaan voorbereiden. Het buffet zag er oogstrelend uit en het was heerlijk. Het mocht op allemaal maar dat is niet gelukt. Gelukkig

waren er wel gegadigden om de restjes mee te nemen zodat er weinig hoefde worden weggegooid.

Na het eten wordt de KNNV vlag ritueel gestreken door de drie bestuursleden, zie foto.

Op zaterdag is het gelukkig droog zodat iedereen zijn tent droog in kan pakken en de terugrit naar huis kan beginnen. Al zijn er wel een aantal mensen die er nog enkele dagen vakantie aan vast plakken.

Korte toelichting op de plantenlijst.

Van alle excursie-briefjes, totaal 14 stuks, heb ik de plantenlijst samengesteld. Totaal hebben we 260 soorten genoteerd. Sommige soorten kom ik vaker tegen zoals de Wondklaver. Deze soort is 10x genoteerd. Mogelijk heeft dit te maken met een duidelijk herkenbare soort die we in Nederland niet zo vaak zien.

De genoteerde soorten geven een indruk van het excursie gebied. Voor mij is dit een bevestiging dat de afwisseling van biotopen niet al te groot is. Hierbij moet worden opgemerkt dat niet alle planten soorten zijn genoteerd en niet alles is gedetermineerd.

De plantennamen hebben zowel de wetenschappelijke als de Nederlandse naam. Hierbij is dit volgens de laatste Nederlandse standaardlijst uitgave 2020. Ten opzichte van oude lijsten, vooral de wetenschappelijke naam, is er veel veranderd.

Eigenlijk hadden we de Deense standaardlijst moeten gebruiken. (Helaas die hadden we niet)

De soorten zijn gesorteerd volgens de wetenschappelijke naam. Het voordeel is dat alle soorten van een geslacht bij elkaar staan.

Naast een kolom van alle soorten heb ik er drie excursies uitgelicht tw. de excursie van 23 juni naar Nors SØ (wandeling 39, Degnbjerggruten). Dit is een afwisselend gebied, nat/ vochtig langs het meer en droog van de berg/heuvel en open door beweiding. Dan 24 juni naar Bjulbjerg Met een Klif waar de Drieteenmeeuwen broeden, strand, duinen en duinmeertjes. Tenslotte de excursie van 27 juni naar Tvorup Klitplantage. Het is een bos met cultuur landschap wat onder gestoven is door zand.

Als je de lijst zo bekijkt zijn er een paar planten die eruit springen, zoals Gevlekt biggenkruid (*Hypochaeris maculata*); Purperrode orchis (*Dactylorhiza purpurella*) nieuw in de flora van Nederland, de Gevlekte orchis (*Dactylorhiza maculata*), Zevenster (*Trientalis europaea*) en Klein wintergroen (*Pyrola minor*)

Wytze

KNNV Kamp K08 2024 Denemarken, Thy en Limfjord			Excursie		
Plantenlijst		Waargenomen	23-jun	24-jun	27-jun
<i>Abies alba</i>	Gewone zilverspar	X			
<i>Acer pseudoplatanus</i>	Gewone Esdoorn	X			X
<i>Acer platanoides</i>	Noorse Esdoorn	X			
<i>Achillea millefolium</i>	Duizendblad	X			X
<i>Aegopodium podagraria</i>	Zevenblad	X	X		X
<i>Agrimonia eupatoria</i>	Gewone agrimonie	X			
<i>Agrostis stolonifera</i>	Fioringras	X			X
<i>Aira praecox</i>	Vroege haver	X			
<i>Alchemilla monticola</i>	Bergvrouwenmantel	X			
<i>Alchemilla xanthochlora</i>	Geelgroene Vrouwenmantel	X	X		
<i>Alisma plantago-aquatica</i>	Grote waterweegbree	X			
<i>Allium ursinum</i>	Daslook	X			
<i>Allium vineale</i>	Kraailook	X			
<i>Calamagrostis arenaria</i>	Helm	X			X
<i>Anthyllis vulneraria</i>	Wondklaver	X	X	X	X
<i>Arabis hirsuta</i> subsp. <i>hirsuta</i>	Ruige scheefkelk	X			
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	Berendruif	X			
<i>Arenaria serpyllifolia</i>	Gewone zandmuur	X			
<i>Armeria maritima</i>	Engels gras	X			
<i>Arrhenatherum elatius</i>	Glanshaver	X			
<i>Bellis perennis</i>	Madeliefje	X			X
<i>Berula erecta</i>	Kleine watereppe	X			
<i>Betula pendula</i>	Ruwe berk	X			X
<i>Betula pubescens</i>	Zachte berk	X			X
<i>Blysmus compressus</i>	Platte bies	X	X		
<i>Briza media</i>	Bevertjes	X	X		
<i>Bromus hordeaceus</i>	Zachte dravik	X			X
<i>Calamagrostis epigejos</i>	Duinriet	X	X		
<i>Callitriche stagnalis</i>	Gevleugeld sterrenkroos	X			
<i>Calluna vulgaris</i>	Struikhei	X			X
<i>Campanula patula</i>	Weideklokje	X	X		
<i>Campanula rapunculoides</i>	Akkerklokje	X			
<i>Campanula rotundifolia</i>	Grasklokje	X			
<i>Cardamine pratensis</i>	Pinksterbloem	X			X
<i>Carex acuta</i>	Scherpe zegge	X	X		
<i>Carex acutiformis</i>	Moeraszegge	X			
<i>Carex arenaria</i>	Zandzegge	X			X
<i>Carex canescens</i>	Zompzegge	X		X	X
<i>Carex disticha</i>	Tweerijige zegge	X			
<i>Carex echinata</i>	Sterzegge	X		X	X
<i>Carex flacca</i>	Zeegroene zegge	X	X	X	
<i>Carex nigra</i>	Zwarte zegge	X		X	X
<i>Carex leporina</i>	Hazenzegge	X	Z		

<i>Carex panicea</i>	Blauwe zegge	X	Z		
<i>Carex pilulifera</i>	Pilzegge	X			
<i>Carex pulicaris</i>	Vlozegge	X	X		
<i>Carex rostrata</i>	Snavelzegge	X		X	
<i>Carex vesicaria</i>	Blaaszegge	X	X		
<i>Carlina vulgaris</i>	Driedistel	X			
<i>Carpinus betulus</i>	Haagbeuk	X			
<i>Centaurea scabiosa</i>	Grote centaurie	X			
<i>Cerastium fontanum</i> subsp. <i>vulgare</i>	Gewone hoornbloem	X			X
<i>Chamaenerion angustifolium</i>	Wilgenroosje	X	X		X
<i>Cirsium acaule</i>	Aarddistel	X			
<i>Cirsium eriophorum</i>	Wollige distel	X			
<i>Cirsium palustre</i>	Kale jonker	X			
<i>Cirsium vulgare</i>	Speerdistel	X			
<i>Comarum palustre</i>	Wateraardbei	X	X	X	X
<i>Convallaria majalis</i>	Lelietje-van-dalen	X			
<i>Corynephorus canescens</i>	Buntgras	X			X
<i>Crataegus monogyna</i>	Eenstijlige meidoorn	X			X
<i>Crepis capillaris</i>	Klein streepzaad	X			
<i>Cynosurus cristatus</i>	Kamgras	X	X		
<i>Cytisus scoparius</i>	Brem	X			X
<i>Dactylis glomerata</i> subsp. <i>glomerata</i>	Gewone kropaar	X			X
<i>Dactylorhiza maculata</i>	Gevlekte orchis	X		X	
<i>Dactylorhiza purpurella</i>	Purperrode orchis	X		X	
<i>Avenella flexuosa</i>	Bochtige smele	X			X
<i>Digitalis purpurea</i>	Vingerhoedskruid	X			X
<i>Drosera rotundifolia</i>	Ronde zonnedauw	X		X	
<i>Dryopteris carthusiana</i>	Smalle stekelvaren	X		X	X
<i>Dryopteris dilatata</i>	Brede stekelvaren	X			X
<i>Dryopteris filix-mas</i>	Mannetjesvaren	X		X	
<i>Eleocharis palustris</i>	Gewone waterbies	X	X		
<i>Eleocharis uniglumis</i>	Slanke waterbies	X	X		
<i>Elodea canadensis</i>	Brede waterpest	X			
<i>Elymus farctus</i> subsp. <i>boreoatlanticus</i>	Biestarwegras	X			
<i>Empetrum nigrum</i>	Kraaihei	X			X
<i>Epilobium ciliatum</i>	Beklierde basterdwederik	X			X
<i>Epilobium hirsutum</i>	Harig wilgenroosje	X			
<i>Equisetum arvense</i>	Heermoes	X			
<i>Equisetum fluviatile</i>	Holpijp	X			
<i>Equisetum palustre</i>	Lidrus	X			
<i>Erica tetralix</i>	Gewone dophei	X			X
<i>Eriophorum angustifolium</i>	Veenpluis	X		X	
<i>Erodium cicutarium</i>	Reigersbek	X			X
<i>Euphrasia durenensis</i>	"Duin ogentroost"	X		X	
<i>Euphrasia stricta</i> s.l.	Stijve ogentroost s.l.	X			X
<i>Fagus sylvatica</i>	Beuk	X			X
<i>Fallopia japonica</i>	Japanse duizendknoop	X			X
<i>Festuca filiformis</i>	Fijn schapengras	X			X

<i>Festuca rubra</i>	Rood zwenkgras	X			
<i>Filipendula ulmaria</i>	Moerasspirea	X			
<i>Fragaria vesca</i>	Bosaardbei	X			
<i>Fraxinus excelsior</i>	Es	X			X
<i>Galium aparine</i>	Kleefkruid	X			X
<i>Galium palustre</i>	Moeraswalstro	X	X		
<i>Galium saxatile</i>	Liggend walstro	X			
<i>Galium verum</i>	Geel walstro	X			X
<i>Genista pilosa</i>	Kruipbrem	X			
<i>Gentiana pneumonanthe</i>	Klokjesgentiaan	X	X		
<i>Geranium pratense</i>	Beemdooievaarsbek	X			
<i>Geranium robertianum</i>	Robertskruid	X			X
<i>Geranium sanguineum</i>	Bloedooievaarsbek	X		X	
<i>Geum urbanum</i>	Geel nagelkruid	X			X
<i>Glyceria fluitans</i>	Mannagras	X			X
<i>Pilosella officinarum</i>	Muizenoor	X			X
<i>Hieracium sect. Hieracioides</i>	Schermhavikskruid	X	X		
<i>Hippophae rhamnoides</i>	Duindoorn	X			
<i>Holcus lanatus</i>	Gestreepte witbol	X			X
<i>Honckenya peploides</i>	Zeepostelein	X			
<i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	Kikkerbeet	X			
<i>Hydrocotyle vulgaris</i>	Gewone waternavel	X	X		
<i>Hypericum perforatum</i>	Sint-Janskruid	X	X		
<i>Hypochaeris maculata</i>	Gevlekt biggenkruid	X		X	
<i>Hypochaeris radicata</i>	Gewoon biggenkruid	X		X	X
<i>Iris pseudacorus</i>	Gele lis	X			
<i>Jacobaea aquatica</i>	Waterkruiskruid	X	X		
<i>Jacobaea vulgaris subsp. vulgaris</i>	Gewoon jakobskruiskruid	X			X
<i>Jasione montana</i>	Zandblauwtje	X			X
<i>Juncus acutiflorus</i>	Veldrus	X	X		
<i>Juncus bufonius</i>	Greppelrus	X	X		X
<i>Juncus bulbosus</i>	Knolrus	X		X	
<i>Juncus conglomeratus</i>	Biezenknoppen	X			X
<i>Juncus effusus</i>	Pitrus	X			X
<i>Juncus squarrosus</i>	Trekrus	X			X
<i>Juncus tenuis</i>	Tengere rus	X			
<i>Juniperus communis</i>	Jeneverbes	X			X
<i>Knautia arvensis</i>	Beemdkroon	X			X
<i>Laburnum anagyroides</i>	Goudenregen	X			
<i>Lactuca serriola</i>	Kompassla	X			
<i>Lapsana communis</i>	Akkerkool	X	X		
<i>Larix decidua</i>	Europese lork	X			X
<i>Lathyrus Japonicus</i>	Zeelathyrus	X		X	
<i>Lathyrus linifolius</i>	Knollathyrus	X	X		
<i>Lathyrus pratensis</i>	Veldlathyrus	X			X
<i>Leucanthemum vulgare</i>	Gewone margriet	X			
<i>Linaria vulgaris</i>	Vlasbekje	X	X		X
<i>Linum catharticum</i>	Geelhartje	X			X

<i>Lolium multiflorum</i>	Italiaans raaigras	X			X
<i>Lolium perenne</i>	Engels raaigras	X			X
<i>Lonicera periclymenum</i>	Wilde kamperfoelie	X			X
<i>Lotus corniculatus</i> var. <i>corniculatus</i>	Gewone rolklaver	X			X
<i>Lupinus polyphyllus</i>	Vaste lupine	X	X		
<i>Luzula campestris</i>	Gewone veldbies	X			
<i>Luzula multiflora</i> subsp. <i>multiflora</i>	Veelbloemige veldbies	X			X
<i>Lysimachia nummularia</i>	Penningkruid	X	X		
<i>Lysimachia vulgaris</i>	Grote wederik	X			X
<i>Malva sylvestris</i>	Groot kaasjeskruid	X			
<i>Matricaria discoidea</i>	Schijfkamille	X			
<i>Medicago lupulina</i>	Hopklaver	X			
<i>Medicago sativa</i>	Luzerne	X			
<i>Melampyrum pratense</i>	Hengel	X			X
<i>Melilotus albus</i>	Witte honingklaver	X			
<i>Melilotus altissimus</i>	Goudgele honingklaver	X			
<i>Mentha arvensis</i>	Akkermunt	X	X		
<i>Molinia caerulea</i>	Pijpenstrootje	X			X
<i>Myosotis arvensis</i>	Akkervergeet-mij-nietje	X			
<i>Myosotis ramosissima</i>	Ruw vergeet-mij-nietje	X			X
<i>Myosotis scorpioides</i> subsp. <i>scorpioides</i>	Moerasvergeet-mij-nietje	X	X		
<i>Myrica gale</i>	wilde gagel	X			X
<i>Myriophyllum spicatum</i>	Aarvederkruid	X			
<i>Nardus stricta</i>	Borstelgras	X	X		
<i>Narthecium ossifragum</i>	Beenbreek	X	X		
<i>Ononis spinosa</i> subsp. <i>procurrens</i>	Kruipend stalkruid	X	X		
<i>Oxalis acetosella</i>	Witte klaverzuring	X	X		
<i>Pastinaca sativa</i> subsp. <i>sativa</i>	Gewone pastinaak	X			
<i>Pedicularis palustris</i>	Moeraskartelblad	X	X		
<i>Persicaria amphibia</i>	Veenwortel	X	X		
<i>Petasites hybridus</i>	Groot hoefblad	X			
<i>Phalaris arundinacea</i>	Rietgras	X			
<i>Picea sitchensis</i>	Sitkaspar	X			X
<i>Pimpinella saxifraga</i>	Kleine bevernel	X		X	
<i>Pinus sylvestris</i>	Grove den	X			X
<i>Plantago lanceolata</i>	Smalle weegbree	X			X
<i>Plantago major</i> subsp. <i>major</i>	Grote weegbree	X			X
<i>Plantago maritima</i>	Zeeveegbree	X			
<i>Poa annua</i>	Straatgras	X			X
<i>Poa nemoralis</i>	Schaduwgras	X			X
<i>Poa pratensis</i> subsp. <i>pratensis</i>	Veldbeemdgras	X			X
<i>Polygala vulgaris</i>	Gewone vleugeltjesbloem	X			
<i>Polypodium vulgare</i>	Gewone eikvaren	X			X
<i>Populus tremula</i>	Ratelpopulier	X			X
<i>Potamogeton crispus</i>	Gekroesd fonteinkruid	X	X		
<i>Potamogeton natans</i>	Drijvend fonteinkruid	X		X	
<i>Potamogeton perfoliatus</i>	Doorgroeid fonteinkruid	X	X		

Potentilla erecta	Tormentil	X			X
Potentilla recta	Rechte ganzerik	X			
Primula veris	Gulden sleutelbloem	X	X		
Prunella vulgaris	Gewone brunel	X	X		X
Prunus avium	Zoete kers	X			X
Prunus serotina	Amerikaanse vogelkers	X			X
Pyrola minor	Klein wintergroen	X			
Quercus robur	Zomereik	X	X		
Quercus rubra	Amerikaanse eik	X			X
Ranunculus acris	Scherpe boterbloem	X			X
Ranunculus aquatilis	Middelste waterranonkel	X	X		
Ranunculus bulbosus	Knolboterbloem	X			
Ranunculus flammula	Egelboterbloem	X	X		
Rhinanthus minor	Kleine ratelaar	X	X		X
Rosa canina	Hondsroos	X			
Rosa spinosissima	Duinroos	X			
Rosa rubiginosa	Egelantier	X	X		
Rosa rugosa	Rimpelroos	X			
Rubus armeniacus	Dijkviltbraam	X			
Rubus caesius	Dauwbraam	X	X		
Rubus fruticosus	Gewone braam	X			X
Rubus idaeus	Framboos	X	X		X
Rubus laciniatus	Peterseliebraam	X			
Rumex acetosa	Veldzuring	X			X
Rumex acetosella	Schapenzuring	X	X		X
Rumex obtusifolius	Ridderzuring	X			X
Sagina procumbens	Liggende vetmuur	X			
Salix aurita	Geoorde wilg	X			X
Salix repens	Kruipwilg	X			X
Sambucus nigra	Gewone vlier	X			
Sambucus racemosa	Trosvlier	X			
Poterium sanguisorba subsp. sanguisorba	Kleine pimpernel	X			
Schoenoplectus lacustris	Mattenbies	X		X	
Scleranthus annuus subsp. annuus	Eenjarige hardbloem	X		X	
Scleranthus perennis	Overblijvende hardbloem	X			
Scutellaria galericulata	Blauw glidkruid	X	X		
Sedum acre	Muurpeper	X			
Silene latifolia subsp. alba	Avondkoekoeksbloem	X			
Silene vulgaris	Blaassilene	X	X	X	
Sium latifolium	Grote watereppe	X			
Solanum dulcamara	Bitterzoet	X			
Sorbus aria	Meelbes	X			
Sorbus aucuparia	Wilde Lijsterbes	X			X
Stellaria graminea	Grasmuur	X			
Stellaria palustris	Zeegroene muur	X	X		
Stellaria alsine	Moerasmuur	X			
Succisa pratensis	Blauwe knoop	X	X		

<i>Symphoricarpos albus</i>	Sneeuwbes	X			
<i>Taraxacum officinale</i>	Paardenbloem	X			X
<i>Thalictrum minus</i>	Kleine ruit	X		X	
<i>Thymus serpyllum</i>	Kleine tijm	X		X	
<i>Tragopogon pratensis</i> subsp. <i>pratensis</i>	Gele morgenster	X	X		
<i>Trientalis europaea</i>	Zevenster	X	X	X	
<i>Trifolium arvense</i>	Hazenpootje	X			X
<i>Trifolium campestre</i>	Liggende klaver	X			
<i>Trifolium dubium</i>	Kleine klaver	X			X
<i>Trifolium hybridum</i> subsp. <i>hybridum</i>	Basterdklaver	X			
<i>Trifolium medium</i>	Bochtige klaver	X	X		
<i>Trifolium pratense</i>	Rode klaver	X			X
<i>Trifolium repens</i>	Witte klaver	X			X
<i>Tripleurospermum maritimum</i>	Reukeloze kamille	X			
<i>Tussilago farfara</i>	Klein hoefblad	X			
<i>Typha latifolia</i>	Grote lisdodde	X		X	
<i>Utricularia minor</i>	klein Blaasjeskruid	X			
<i>Vaccinium myrtillus</i>	Blauwe bosbes	X			
<i>Vaccinium oxycoccos</i>	Kleine veenbes	X		X	
<i>Vaccinium uliginosum</i>	Rijsbes	X			X
<i>Valeriana officinalis</i>	Echte valeriaan	X			
<i>Veronica chamaedrys</i>	Gewone ereprijs	X	X		
<i>Veronica officinalis</i>	Mannetjesereprijs	X			X
<i>Veronica serpyllifolia</i>	Tijmeprijs	X			
<i>Vicia cracca</i>	Vogelwikke	X			
<i>Viola arvensis</i>	Akkerviooltje	X			X
<i>Viola tricolor</i> subsp. <i>tricolor</i>	Driekleurig viooltje	X			X
Totaal aantal soorten:	260		59	29	99

Vogellijst

Vogellijst 15 tot 28 juni '24 Kamp 08 Thy Denemarken.
Waarnemer/notulist Lidia Oudendammer, Fer Schipper

1. Kwartel
2. Fuut
3. Roodhalsfuut
4. Aalscholver
5. Blauwe reiger
6. Lepelaar
7. Waterral
8. Scholekster
9. Kluut
10. Bontbekplevier
11. Kievit
12. Drieteenstrandloper
13. Oeverloper
14. Tureluur
15. Grutto
16. Wulp
17. Kokmeeuw
18. Zilvermeeuw
19. Grote Mantelmeeuw
20. Kleine Mantelmeeuw
21. Drieteenmeeuw
22. Visdief
23. Alk
24. Houtduif
25. Turkse Tortel
26. Koekoek
27. Gierzwaluw
28. Grote Bonte Specht
29. Veldleeuwerik
30. Oeverzwaluw
31. Boerenzwaluw
32. Huiszwaluw
33. Graspieper
34. Boompieper
35. Duinpieper?
36. Witte kwikstaart
37. Gele kwikstaart
38. Roodborst
39. Gekraagde Roodstaart
40. Zwarte Roodstaart
41. Paapje
42. Zanglijster
43. Grote lijster
44. Merel
45. Zwartkop
46. Braamsluiper

47. Grasmus
48. Kleine karekiet
49. Bosrietzanger
50. Spotvogel
51. Fitis
52. Fluiter
53. Tjiftjaf
54. Goudhaan
55. Winterkoning
56. Koolmees
57. Zwarte mees
58. Pimpelmees
59. Boomkruiper
60. Ekster
61. Gaai
62. Kauw
63. Roek
64. Bonte kraai
65. Raaf
66. Spreeuw
67. Huismus
68. Ringmus
69. Vink
70. Keep
71. Kneu
72. Putter
73. Groenling
74. Roodmus
75. Rietgors
76. Geelgors
77. Grauwe gors
78. Knobbelzwaan
79. Grauwe Gans
80. Grote Canadese Gans
81. Brandgans
82. Bergeend
83. Wilde eend
84. Tafeleend
85. Kuifeend
86. Eider
87. Zeearend
88. Visarend
89. Bruine Kiekendief
90. Blauwe Kiekendief
91. Buizerd
92. Sperwer
93. Torenvalk
94. Slechtvalk